

Efesus

¹ Eta, Kótóné ama kisipa mole ala sya furaalu, Yesu Kerisoné fo eräle fae yóló dotçyale whj̄ aposel Pol-né dapó. Yalo i dere aşeta, diaç Efesus be huluamó Talené kae sóró beteró betere so whj̄ Yesu Keriso tuämó bitu, ama ala eró tare so whj̄ paae dapó. ² Dañé Aya Kótóró dä teteróló kaae tare whj̄ Yesu Kerisotamoné hale hamokoróló tao sere alaró hosaa muni deyóló mo dua betere alatamo diaç tuapaae erópóló yae.

Keriso tuämó betepa Dëj Kepe Wisiné hale mótu betere ala

³ Dä teteróló kaae tare whj̄ Yesu Kerisoné Alima Kótóné dä hepen bemó naalema tuämó betepa kilitu, ama hepen be tuämó muó mole wisi wisi ala dñé kepe bete tuapaae eró beterapó. Atérapa, Kótóné ama doi betä hale sóró horótua beta. ⁴ Ti noatepae, i haeró yó mole qlatamo aleyaai teópatei, dä ama keletómó me dowi alakélé ini, mo kae so whj̄ beterópóló, dä ama so whj̄ póló sókó sóró Yesu Keriso tuämó beteralepó. ⁵ Atéreteita hale meipó. Dä betaaipatei däpaae yaala sókó furaalu, ama kisipané yaaire ala hásokó feni, motóró dokonóturaalu, Yesu Kerisoné yale alanétei, dä Kótóné ama naale senaaletóró aleróló bетeraaire ala ama taketitei tukóló munélipakalepó. ⁶ Dä atéró ama yaala sókó fale naale tuämó betepa, ama mo kae ere dë fäane hamokoróló tao sere ala däpaae hale meló betereteiné, ama doi betä

hale sóró horótú betae. ⁷⁻⁸ Dä ą tuämó betepa, Kótóné ama hale hamokoróló tao sere ala mo ti fəaneteiné, dənē yale dowi alamó melaai yale kwia ama tokóló aluróturaalu, ama fəkené dä dupuróló beteralepó. Ai ala tómó tué tiki fosó fosóre alaró fo bete diriyóló tué dere alatamo mo turó melalepó. ⁹ Atéró, ama eraai kisipa mole ala kinóló moletei, dənē kolóló tué yópóló hakeamó yó melalepó. Ai yó melale alarape mené ąpaae yae yóló səni, mo ama kisipa mole alatóró naalema Yesu Kerisoné erópóló yalepó. ¹⁰ Ai alarape teó erótú bitutei, ama eraaire ala fea eraté fóló kemerale furaalu, ama tukóló mulale sukamótóró ó hepen bemó betó mole so whjró i haemó betó mole so whjtamо fea betapaae touróló, betə topo whjnétóró teteróló kaae tapa, ą aqmó beterópóló eraalopó. Ai sekéta, ti Yesu Kerisotórótipó.

¹¹ Dä ą tuämó betepa, ama sókó sóró kae beteró betereteita, hale meipó. Mo taketi fea ala ama mo eraalopó yóló mulaletei motóró dokonóturaalu, dä mo ama naale senaletóró beteraai tukóló mulalepó. ¹² Atéyaleteita hale mei, Yesu Kerisoné dapaae wisi ala eraalopóló, folosóró ąpaae kisipa tiró betere so whj dä mepaae so whjné kilitu, Kótóné ama kae ere də wisinaale erapa kelaе, yóló ą dukirópóló erótú beterapó. ¹³ Dią aluyaqsóró tao saaire mo bete mole fo wisi wosetepa, Kótóné diąkélé dątamo touróló Yesu Keriso tuämó beteralepó. Ti ąpaae kisipa tiki tiratepa ama so whjpóló, diaaq tikimó mo dirii siri mulóturaalu, ama melaalopóló tukóló mulale

Dəi Kepe Wisi mo melalepó. ¹⁴ Ai Dəi Kepe Wisi melaleeteita, take Kótóné däpaae wisi ala mo eraalopóló kisipa muópóló melalepó. Kótóné ama dupuyale so whj mo wisiyóló betaaire tikipaae dapesó faai hale betepa, kale Dəi Kepe Wisi datamo hale betótóró tawaalopó. Tépa, so whjné ai ere ala fea kilitu, ita Kótóné mo kae ere də wisinaale erapóló, ama doi doasi mulaalopó.

Pol-né Talepaae mo kée yóló moma yale ala

¹⁵ Atére betené dią Yesu Kerisopaae kisipa tiki tiró bitu, Kótóné ama kae beteró betere so whjpaae yaala sókó furaalu, wisi ala erótú beterapó depa yalo wosalepó. ¹⁶ Atéyale su kamó kaae sóró, Talepaae mo kée yóló, yalo diámó momaraté wou betere ala kisipa keteréni, miókélé hale yó tarapó. ¹⁷ Yalo diámó momarótú betere ala i ape. Dä teteróló kaae tare whj Yesu Kerisoné alimata, mo kae ere də fəane Kótó beterapó. Atére Kótóné diaaq kepe tuapaae fosó fosói ala eróo, kinó betere ala hakearóo, yópóló momatu beterapó. Aita hale mei, ą etei kaae Talepóló diäné kisipa deté fópóló dapó. ¹⁸⁻¹⁹ Yalo momarótú betere ala me i ape. Kótóné ama ere də diaaq hosaa tuämó daale kelené kolópóló dapó. Take diapaae eraalopa ape yóló bope yale ala wisi diaaq kelené diriyóló kolóló tué yóo, take ama də tuämó betaai dape saalopóló kisipa mutu, kae beteró betere so whjta, Kótóné ama ke bole qla wisipóló tué yóo, dä ąpaae tué tiki tiró betere so whj tao sóró eratere mo kae bole fotokökélé kisipa yóo, yópóló momarótú beterapó. ²⁰ Ti ai fotokqta, Yesu Keriso mo ti sukaleti Kótóné ama

momó kepaaróló beterale doasi fotokó kaae ai ape. Å atéró kepaaróló, hepen be ere tikimó ama turu naase dêmó beteralepó. ²¹ Å beterale tikita, teteróló kaae tare alakélé, ama teteróló kaae tare tuamó me whipaae teteróló kaae tawae yóló, sóró beteratere alakélé, doasi fotokó bole alakélé, doasi hae kwia teteróló kaae tare alakélé, mió i alimókélé, take betaaire alimókélé, doasi doi matere alarape fea Yesu Kerisoné ama doi mole alané teteróló mo ti teraae falapó. ²² Fea ala feata, Kótóné Yesu Kerisoné teteróló kaae tare aomó beterópóló eróo, ama so whjró atima tao sóró eratere alatamo fea amatóró teteróló kaae tanópóló topo whj sóró beteróo yalepó. ²³ Ai so whjta, mo ama tikitóró daaleteiné fea ala du betere tuapaaekélé, kae kae ere ala tuapaaekélé, ama tikimó ere alatóró fayóló suró beterapó.

2

Dq Yesu Kerisotamo kepaaróló beterale fo

¹ Ti take Kótóné yóló muló betere fo diaaq tukóló du betale dowi ala tuamó sukóló molepó. ² Take diaتا, i haemó mole kae kae du betere ala sya fóló yóo, tó sá tuamó té mole tiki teteróló kaae tare kepené dere ala sya fóo du betalepó. Ai kepeta, miókélé Kótóné fo tikit betere so whj tuamó bitu, ama kisipa mole alatóró erópóló du beterapó. ³ Take dákélé fea ai ala du betere so whjamo bitu, tó tikiiné ekçeyóló dowi ala yó tarepó. Atéturaalu, tó tikiiné yaai hëkesetere alaró mo hae whjné mole tuétamo maaté sya fu betalepó. Atétu, so

whj mo whjné detu dere kaae, dákélé atéreteiné Kótó ą fopaae butu melaaire kwia senére so whj beterepó. ⁴⁻⁵ Djané yale dowi alané dą sukóló mupatei, Kótó ą tuqmó kolené sukutere ala mo fajanuraalu, ama dąpaae mo doasi yaala sókó faleteiné, Kótóné so whj teteróló kaae tare whj Kerisotamo dákélé kepaaróló beteralepó. Até yale alata, amatei dią hale hamokoróló tao salepó. ⁶ Dą atéró, Yesu Keriso tuqmó betereteiné Kótóné ą kepaaróturaalu, dákélé ątamo betamó kepaaróló, Kótóné ama teteróló kaae tare tiki hepen-mó Yesu Keriso sóró beteróturaalu, dákélé ątamo betamó beteralepó. ⁷ Ti aita hale mei, dą fea Yesu Keriso tuqmó betereteiné nalo bitiré faaire alimó Kótóné dąpaae yaala sókó furaalu, ama hale hamokoróló tao salepó. Ai ala tuqmó mo doasi ke boletei yó maté fu betepa djané kolóló kisipa yópóló erapó. ⁸ Ti noatepae, diaaq tué tiki tiró betere ala kilituraalu, Kótóné ama hale hamokoróló dią tao salepó. Ti dijanétei dią tao sere ala ini, Kótóné ama tao sere ala diámó hale malepó. ⁹ Ti aita, noa betené meipó. Me whjné ama erale wisi alané yalepóló, bopé fake yaqsóró yalepó. ¹⁰ Dą Yesu Keriso tuqmó betepa, Kótóné ama fosó fosói kisipané dą kisi whj aleróló beteralepó. Atére beteta, Kótóné ama yaai kisipa mole ala wisi djané erópóló, mo taketitei taleróló munélipakalepó.

Keriso tuqmó mo betq faketóró aleró beterapó

¹¹ Térápá, take dią Juda meire fake deóló betepa, tiki sekaę tukóló siriró beterapó du betere whjrapené duraalu, dąta tiki sekaę tikipatei, dią

tikinipóló só deróló erótú betere fo diaaq ai i kisi-paré ape. Ti tiki sekaq tukóló sirirótú betere alata, mo whjné naasenétei erótú beterapó. ¹² Diq atéró betale sukamó Yesu Kerisotamo betámó bitini, kae betale ala kisipa muae. Israel hae talerapené diq atimatamo toune waqsóró sesétepa, diq wale so whjtóró bitu, Kótóné ama so whj tao suraalu, eraalopó ere ala wisi senére so whj bitinipó. Diq atéró bitu, take waaire be démó däpaae i ala wisi mo eraalopóló tuékélé muni yóo, i haemó bituraalu Kótóné dä teteróló kaae tarapó tuékélé muni yóo, eretei diaaq kisipa muae. ¹³ Ti taketa, diq mo tika kae betaletei, ama fäkené dupuyóló dapesó wóló, Kótó betere felekemó Yesu Kerisotamo betámó beteralepó.

¹⁴ Ti Yesu Keriso qta, hosaa muni deyóló dua betere bete Tale ereteiné so whj tekeyóló fake tamo betepa, bóe amatei firóló mo betä faketóró beteralepó. Téturaalu, ai fake tamo tuqmó ere satäle fisikóló taae faralepó. ¹⁵ Atéró fisikaleteita, ama tikimó erale alané kale tukóló muló betere fokélé, ai fo tuqmó mole forapekélé, etéró yae dere forapekélé fea tokóló aluralepó. Ama yaai kisipa mole alata ai tamo fake a tuqmó mo betä whjtóró aleróló, bóe mo ti firaai yalepó. ¹⁶ Ai kale betä tiki tuqmó fake tamo wusuró betepa, ama filipaa ni tómó erale alané Kótótamo bóe du betaletei, touróló betámó beteróo, kale fake tamo du betale bóekélé kemeróo yalepó. ¹⁷ Atéró a wóló, diq saletómó betó mole so whjró, felekemó betó mole so whitamopaae bóe dele ala taaróló, dua betaе yalepó. ¹⁸ Ti noatepae, dä fakeró

dią faketamo fea touyóló Yesu Keriso tuqmótóró bitu, Alima beterepaae sókó faaire alata, Dëi Kepe Wisiné betą fotokqoratepa fenérápó.

19 Ti taketa dią kelepaal kilini, wale so whj betaletei, mió dią Kótóné so whjtamo touyóló be taletóró alée fóló, mo ama naale senaale beterapó. **20** Kótóné ama naale senaale betere beta, hæle hae tómó tñipó. Ai be diriyóló daalópóló, mo diri eleké biliyóló, ai tómó be tetu dere kaae, *aposel whjiraperó* Kótóné ama fo eratere kóló whjrapetamo ti be iru eleké kaae deyóo, Yesu Keriso ąta, mo doasi hulua yapo eleké kaae deyóo, erapó. **21** Be tñtere ąla ąla fea hulua elekémó beleróló be diriyóló daalatu dere kaae, Talené ama yale alané dą fea ą tuqmó touróló bitu, ama mo kae tñne momatere be daalópóló tñté hutu beterapó. **22** Atétu dere kaae, diąkélé fea ą tuqmó betereteiné Kótó ą betaaire be wisi daalópóló tñté hutu beterapó. Atéró tñtere bemó Dëi Kepe Wisi batereteiné Kótó ą beterapó.

3

Pol Juda meire fake tuqmó kale fo wisi yó mótu betale ala

1 Atéreteiné ęta, dią Juda meire fake so whjpaae Yesu Kerisoné fo wosópóló, erótú betepa *dipula* sóró beteró betere whj Pol-né dapó.

2 Kótóné ama hæle hamokoróló tao sere ala dią feané tué yópóló, ępaae tñteróló kaae tawae depa, kaae tarapó dere fo diąnē wosetu yalepó.

³ Kótóné ama dią feapaae mo eraalopó yóló mulale ala take so whị feané kolóló tuéni, kinóló moletei Kótóné ępaae hąkearóló yó matepa, diąpaae sawa hąlekeróló ai aseyalepó. ⁴ Atéyalepa, yalо i dere fo diąné dosąaturaalu, Kótóné ama so whị teteróló kaae tare whị Kerisoné yale ala kinóló mole bete yalо tuére kaae, diąnekélé tué yaasepóló dapó. ⁵ Ti ai beteta, mió Dęi Kepe Wisiné Kótóné ama kae beteró betere *aposel* whırapero Kótóné ama fo eratere kıló whırapetamopaae yó male kaae, mo take bitiré wale whırapepaae hąkearóló yó menipó. ⁶ Ti ai kinóló mole ala i ape. Juda meire fake so whıjné kale mió wosetere kisi fo wisi wosóló, Yesu Keriso tuąmό betepa, Kótóné ama Israel so whıpaae melaalopóló tukóló muló betere qla, Juda meire fake so whınekélé sóo, dią ai Juda faketamo betą tikitóró daayóló betóo ereteiné, atimapaae eraalopóló muló betere ala diąpaaekélé eratepa sóo yaalo ai ape.

⁷ Kótóné ama bole fotokö hąkearóturaalu, ama hamokoróló tao sere ala ępaae hąle melalepó. Atéreteiné mió kale wosetere kisi fo wisi yalо yó melópóló, ę ama kutó diratere whị sóró beteralepó. ⁸ Mepaae Kótóné so whị betó mupatei ę betą doi muni, mo belei sókótei betepa, Kótóné ama hąle hamokoróló tao sere ala eróturaalu, ępaae i kutó dirae yóló melalepó. Ai melale kutóta, Juda meire fake so whıpaae Yesu Keriso tuąmό mole mo doasi ke bole ala wisi turó yó melópóló ę sóró beteralepó. ⁹ Tétu, i haeró yó mole qla qlatamo kaarale Kótó tuąmό, take bitiré

wale alimó kilini kinó betere ala bete mió so whj feané tué yópóló, Ɂpaae kaae tawae yóló ɬ sóró beteralepó. ¹⁰ Ama yaai kisipa mole alata etérópó. Mió ama fake so whj tuámó erótú betere alané hepen ere tikimó betó mole teteróló kaae tare keperó fea ala teteróló kaae tanópóló male fotokötamoné Kótóné ama kae kae ere fosó fosói ala hakearatepa tué yópóló erapó. ¹¹ Atéyaleteita, mo taketi Kótóné ama eraalopóló tukóló munélipakale ala dä teteróló kaae tare whj Yesu Keriso tuapaae erale alané dokonó beterapó. ¹² Atéró ɬ tuámó bituraalu, Ɂpaae kisipa tiki tiró betereteiné Kótó betherpaae faaire tñ mené sesénipa, halaainé fó betä yae. ¹³ Térpa, diä tao su betere alamó Ɂpaae i erótú betere sekëi alarape kilituraalu, diä fomo yóló haepaae derepaqse. Ti noatepae, ama kae ere dë wisinaale diäné mo saaireteiné ai sekëi alarape erótú beterapó.

Efesus so whjmó mamarale fo

¹⁴⁻¹⁵ Aya Kótóné ama ai doasi wisi ala eró bethereteiné ɬ bukutiri teáró bitu, diämó momarótú i betere ape. Ti ó hepen bemó betere naale senaaleró, i haemó betere naale senaaltamo feané Aya ɬ betä betherapó. ¹⁶ Atére Aya betere felekemó bukutiri teáró bitu, momatu betheretei i ape. Mo kae ere ala wisinaale ɬ tuámó fjanuraalu, diäné kepe bete tuapaae ama Dëi Kepe Wisiné fotokö bulópóló momarótú betherapó. ¹⁷ Atétereteita hâle meipó. Diä Ɂpaae tué tiki tiró betepa, Yesu Keriso ɬ diäné hossaa tuámó betherópóló kisipa mutu dapó. ɬ atéró

betepa, ni feleke haepaae doropóló diriyóló daatu dere kaae, dią Kótóné ama yaala sókó fole ala tuämó beterópóló dapó. ¹⁸ Diaró Kótóné wisiróló kae beteró betere so whjtamo fea ama bulatere fotokoné Kerisoné dąpaae doasi yaala sókó fole ala mo turó diriyóló tué yópóló dapó. ¹⁹ Ti ai yaala sókó fole bete turó dą mo whjné tuénitei diaaq tuénékélé, hosaa tuämökélé mo diriyóló tué duraalu asa yópóló dapó. Até duraalu, Kótó ą tuämó fąayóló sure kaae, dią tuämökélé fąayóló surópóló momarótú beterapó.

²⁰ Ti dą tuämó ama erótú betere fotokonétei, dąné kisipané eranée dere alaró moma duraalu wosetere alatamo ama sümó eranérápó. ²¹ Ə atei kaae whj betereteiné, dą Yesu Keriso tuämó ama fake so whj bitu, ama doi wisinaale mió i alimökélé, take betaaire alimökélé, hale sóró horaté fu beterópóló yae. Mo kée! Téyópóló yae!

4

Yesutamo olekeyóló mo betą tikitóró daale ala

¹ Eta, Talené ala erótú beteremó *dipula* beteratepa bitu, yalı diąpaae ma fo i dapa wosae. Diaaq du betale ala taaróló, Talené ą beterepaae ape depa wóló, ama so whjtóró beterapa wisi ala betą erótú betae. ² Talené ama teteróló kaae tare aqmó bitu bopé faketere ala ini, ama eraai kisipa mole ala erópóló, naaotei ya teteróló mo dua betae. Téturaalu, naao no netamo naameyóló dua bitu, me hąsókó fole ala ó me sekęi ala eratepa hapale tokó meni, mo dua kaae taté fu betae. ³ Téturaalu, kale Dęi Kepe Wisiné dią Keriso so whj fea mo

betə kisipatóró mulóló beteró beteretei, dijané doróló fake tekeyaqse. Aténi, hosaa muni deyóló mo dua betere alané diq fea dokóló mo betə faketóró beterópóló yae.⁴ Diapaae eraalopó yale wisi ala saai ape depa yale hajta, mo betə hajtóró mulure kaae, də fea mo betə tikitóró daayóo, Dei Kepe wisikélé betatóró betoo erapó.⁵ Atéru, də teteróló kaae tare Tale betatóró betepa, əpaae tué tiki tiratere alakélé, ama doimó wəi tóputere alakélé, mo betatóró erapó.⁶ Də teteróló kaae tare Kótota, betatóró betepa də fea ama naale senaale beterapó. Atéru, fea ala amatóró teteróló kaae tawóo, mo take bitiré wale alimókélé, mió i alimókélé, take nalo waaire alimókélé, deté fu betere ala fea ə tuqmótóró yóo, mepaae ere ala tuqmókélé ətóró betoo, erapó.⁷ Atépatei, Yesu Kerisoné ama kisipa mole ala sya furaalu, ama hamokoróló hæle tao sere ala də feamó dokqróló melalepó.⁸ Atére betené Kótóné i fo aseyóló muló beterapó.

“Ə kepaayóló mo ópaae huturaalu, wae sóró ama kutó diratere whjrape naase tamo dokóló dapesó furaalu, mepaae wisi wisi əla ama fake whjrape əliróló melalepó,” erapó.

⁹ Ti ə “Ópaae holalepó” dere fo noa betené dérопóló, diq kəló kəló yaqsóró i dapa wosae. “Ópaae holalepó” dere fota, folosóró ə mo haepaae derepelepó.¹⁰ Atéró, kepaayóló momó ópaae huturaalu, fea tiki ətóró suróló, hepen berapekélé teteróló, mo ó taoró beterale sekéta me kae mei, kale hae aqپaae derepele whj ətórótipó.¹¹ Atéturaalu, ai sekéné amatóró i kutórape

taleróló malepó. Mepaae whjrape ama fo erale fópóló *aposel* doi melóló sóró beteróo, mepaae so whj Kótóné ama fo eratere kóló whj sóró beteróo, mepaae so whj ti Kótóné fo wosenire so whj yó melópóló sóró beteróo, mepaae ti Kótóné so whj teteróló kaae tare *pasta* whj sóró beteróo, mepaae ti kale fo wisi yó matere whj sóró beteróo, erapó. ¹² Atéyaleteita, Kótóné ama so whjné mepaae so whjpaae eraaire wisi ala etéró yae yóló yó maté fu beterópóló, yalepó. Atétere alané ama so whj Kerisoné tikitóró daayóló mo dirii so whj beteraté fenérapó. ¹³ Atétu, dä fea Talepaae tué tiki tiró betóo, Kótóné naalema etei kaae whjpóló bete mole fo diriyóló kisipa yóo duraalu, mo betä fake alée fóló mo dirii so whj betaalopó. Atéró bitiré furaalu, Keriso ą me ala yayani mo turó fğane whj wisinaale biture kaae, dákélé até yaalopó.

¹⁴ Atéró dirire whj betereteimó, keteirapené dere ala kaae dä momó kae yaalo meipó. Beséró wēi asyatamoné ni tiki upaae só fu, ipaae só wou dere kaae, u fo wosene i fo wosene yaalomeipó. Ti mepaae whjrapené dowi ala yaai mole kisipa u tuşpaae hiró bitu, hale tómó so whj dilikóló, kae kae yó matere fomó kisipa tiraalo meipó. ¹⁵ Aténi, yaala sókó fóló mo bete mole fotóró duraalu, dä teteróló kaae tare Topo whj Yesu Keriso tuşmó doaté horóló, dğné kae kae dere alakélé, fea ama dere alatamotóró suyaalopó. ¹⁶ Ą atéró betereteiné, ą tuşmó bole fotokoné whjné tiki feleke diritamo olekere kaae, dä fea mo betä tikitóró daayóló beterapó. Atéru, Talené

dapaae diyae yale kutó dirótú betepa, ti dą yaala sókó fole tuämó doa deté faalopó.

*Talené dęnē deyóló beteró betere naale senaale
kaae betere ala*

¹⁷ Térapa, dą fea Tale tuämó bituraalu, yalo i dere ma fo sya fóló mo erae. Kótóné fo woseni hale betere so whj atima wisi ala yaaire kisipa muniru hoko betere kaae, diąkélé ai ala momó kae yaqse. ¹⁸ Atima hosaa tåruraalu, wisi tuékélé munireteiné tikikélé dilikeyóló Kótóné mo ti betere ala tuämó bitini, tika kae beterapó. ¹⁹ Atéró, dowi alané hosaa tóruró betereteiné, atima dere dowi ala taalaaire kisipa muni, tó tикиné feléyóló yaaire ala betə hale yó tarapó. Ai ala tómó mepaae kae kae sonaalei alakélé hale yó taté fu beterapó. ²⁰ Tépatei, dią Yesu Keriso kisipa deté waleteita, atimané du betale ala sya fóló yale tikimó inipó. ²¹ Yesu Kerisoné mo bete mole fotóró mené depa diaaq wosoo, ą tuämó betepa mené diapaae yó meloo, yale fo dijané wosetu yalepó.

²² Take dijané du betale alamó tué muturaalu, atimané diapaae yó malepó. Tó tикиné dia dilikitepa ekeleyóló du betale alané diaaq kelaaretei tiki derqakele kuti kaae sokóló taae falae. ²³⁻²⁴ Téturaalu, diaaq tué tiki kae muóló, kisi kuti derótú dere kaae, kisi whj derae. Ti ai kisi whjta, Kótó tuämó mo donoi alaró kae ere dę wisinaaletamo fęanure kaae yóló beterópolo, kaaró beterapó.

²⁵ Atérapa, ai du betere kapala alarape mo ti taaróló, diaaq be whj so whjpaae dia dokó feané

mo alatóró erótu betae. Ti noatepae, hóró naasetamo tikimó botokó wóló, betä tikitóró daalure kaae, dä Keriso so whj fea touróturaalu, mo betä tikitóró beterapó. ²⁶ “Yä fopaae buturaalu, dowi ala yaqse,” Naao me whjtamo atéró butere fopaae hale bupatei, be dë hale kemeyaqsóró yae. ²⁷ Téturaalu, diaaq betere ala tuçpaae Satan-né ama tué mole ala eraqsóró tē mulaqse. ²⁸ Mepaae qlémi nuku betale whjrape ai ala mo taaróló, atima naasenétóró kutó kae dióló qla nöpóló yae. Atéró ditere kutómó botokotere qla mepaae yaya dere so whjmó melópóló yae.

²⁹ Diäné dere foné mepaae whj doraqsóró naao dere fo woseturaalu, q tuämó mole seké ó yayaqre ala wisiraaire fo betatóró yae. Diänétamo ai ala depa, ti ai fo wosetere so whjkélé tao senérápó. ³⁰ Take Kótóné dia dupuróló beteró betereteita, ópaae dapesó holaalopóló tué muópóló, me qla seperótú dere kaae, Kótóné dia ama so whjpóló däle mulóturaalu, ama Dëi Kepe Wisi dia tuämó beteró beterapó. Atérápá, diäné du betere alané Dëi Kepe Wisi dekéné sukutu seké yaqsóró yae. ³¹ Téni, dei fomaake kisipa mutere alakélé, hapale fopaae buturaalu dere alakélé, mo hale fopaae butere alakélé, hóle suraalu fo faketere alakélé, eratere fokélé, mepaae so whjpaae kae kae dei kisipa mutere alakélé, fea taalae. ³² Téturaalu, wisi tué betä muóló, wisi alatóró eróo, kólené sukutu u tao su i tao su yóo, du betae. Atéturaalu, dia Yesu Keriso tuämó betepa, Kótóné diaaq yale dowi ala kwia kemerótú yale kaae, diapaae dowi ala eratere whjné kwiakélé hale kemerae.

5

¹ Dąta, Aya Kótóné ama hosaa turó muóló, yaala sókó fale naale senaale betereteiné ama dere alatóró dąné sûróló enérapó. ² Ti noatepae, felé kęlaa wisi Kótó beterepaae fópóló simó sukulaa dalatu dere kaae, Yesu Kerisoné dąpaae yaala furaalu, ama betere bete hale melóló sukalepó. Atéreteiné dą yaala sókó fole ala tuamó bitu, dąné ne nopaaekélé atéró yaala sókó fu betenérapó.

³ Tétu, dią Keriso fake so whj̄ tuamó nōpu nokole ala ó, mepaae hōko alatamo hosekéróló du betere ala ó me əla wisi dekéró senée yóló, ekele dere ala mo yaqse. Ti noatepae, ai alarapeta, Kótóné ama kae beteró betere so whj̄nē yaaire ala meipó. ⁴ Ai dosşayale alarape mepaae i ape. Nōpu naai kisipa mutu, hale mulatere alakélé, tué tekeyóló ini, hale hōko dere fokélé, so whj̄ tekanóló də nalatere fokélé, momókó yaqse. Ti noatepae, aita dąné enénire alapa, Kótópaae mo kée fo betə du betae. ⁵ I fota, mo dapa diriyóló wosae. Nōpu nokole so whj̄kélé, kae kae dowi ala hosekéró du betere so whj̄kélé, néli whj̄ betaairaalu wisi wisi əla dekéró senée dere so whj̄kélé, Yesu Kerisoró Kótótamoné teteróló kaae tare aqmó mole wisi ala mo saalomeipó. Ai dosşayale alarape yó tare so whj̄ta, Kótó aqmó sukóló bitu, ama doi hale sóró horéni, ai alarape aqmó betó moleteiné, ai əla əlarape ti atimané Kótó aleró beterapó. ⁶ Térapa, mepaae whj̄nē bete muni hale fo duraalu, dią dilikaqsóró yae. Ti noatepae, atei kaae ala deremó, Kótó ə fopaae buturaalu, ama fo tukóló ai ala du betere so whj̄paae kwia mótu beterapó. ⁷ Térapa, diąkélé

atimané ai du betere ala yaqsóró betämó touyóló bitu, mepaae dere ala momókó yaqse.

8 Ti taketa, dią diliki tuämó betaletei, taaróló mió Talené ama ere dę tuämó ai beterapa, ai dëné deyóló beteró betere naale senaletóró beta. **9** Ti noatepae, wisi niné du wisi oletu dere kaae, dą dę tuämó betepa, ti ai dëné du olerótú betaalo ai ape. Kae kae wisi ala eratereteikélé, me ala muni, mo donotóró dere alakélé, kapala fo mei motóró dere fokélé, fea ti dëné dutóró ai ape. **10** Téturaalu, dijané dere alamó Kótó ą hékese yaaire ala démoló, diaaqtei kaae kolóló tué yae. **11** Tétu, diliki tuämó betere so whjrapené du betere alata, du wisi oletumipa atima beterepaae feni, atimané kikiti hiróló du betere alatei so whj feané kolóló tué yópóló hakearae. **12** Ti noatepae, Kótóné fo tikit betere so whj tuämó kikiti hiróló du betere ala mené teraatepa haletóró yaalopó. **13** Tétu betepatei, ai hiróló du betere ala fea dëné hakearatepa, so whjné kelenérapó. **14** Ti dënéta, fea qla fea kolópóló dërótu beterapó. Atére betené i fo dapó.

“Dią noke fire so whjrape-ó, dią sukóló moletei kepaayóló betepa, ti Yesu Kerisoné diąpaae dëraalo ai ape,” dua dapó.

15 Térapa, dią kisipa okokore whj kaae hoko bitini, kisipa dotoróe fóló mole whj biture kaae, mo hotowaró beta. **16** Mió dąta, dowi ala du betere alimó i beterapa, Kótóné ama wisi ala eraaire t̄e mupa, ti ai be dę dokq fea eraté fu beta. **17** Atéturaalu, kisipa tiki okoko yóló hoko bitini, Talené ama kisipa mole ala betä kaae

kolóló tué muae. ¹⁸ Topo doyaai kisipa mutu *wain* wéi mo dekéró naçse. Atéró topo doturaalu, so whj feané keletómó kae kae sonaalei dowi ala kaaratapó. Atei ala ini, Dëi Kepe Wisi dią tuämó fajanópóló yae. ¹⁹ Atéró bituraalu, Kótóné *buk-mó* aseyóló muló betere wole fokélé yóo, mió betere so whj feané tuére wole fokélé yóo, mepaae so whipaae Dëi Kepe Wisiné yó matere wole fokélé yóo duraalu, u yó mótu i mótu du betae. Atéró, dere wole fo diaaq kólónékélé, mo hosaa tuämökélé hajtamo Talepaae feléi wole fo du betae. ²⁰ Betere dokq fea du betere alamó, dą teteróló kaae tare whj Yesu Kerisoné doimó Alima Kótópaae mo kée! du betae. ²¹ Ti Yesu Keriso ata, doasi doi mole whj beterapóló wituraalu, diässisi me whj aqmó bitu dere fo u wosetu i wosetu du betae.

Dokore so whipaae dere ma fo

²² Térapa, whjné dokore sorape-ó, dią dą teteróló kaae tare Tale aqmó sukóló biture kaae, diaaq whj aqmó betae. ²³ Ti noatepae, Yesu Kerisoné ama fake so whjta, ama tikitóró betepa, ą topo bituraalu, atima aluyaqsóró tao su betere whj biture kaae, whj ama soné topo beterapó. ²⁴ Atérapa, Yesu Kerisoné ama fake so whj ą aqmó sukóló biture kaae, whjné dokore sorape dią fea ala duraalu, diaaq whj aqmó bitu depa mo wisirapó.

²⁵ Dią so dokore whjrape-ó, Yesu Kerisoné ama fake so whipaae yaala sókó furaalu, ama betere bete mótu yale kaae, dijané sopaae yaala sókó fóló, wisi ala erótú betae. ²⁶ Ą atéró sukäleteita

hale mei, ama dokaaire so ama fonétei wéi tópuróló fokale tikimó me dowi alakélé muni, mo kae so beteralepó. ²⁷ Atétu, ama so me dowi alakélé muni, ama ere dëné kelaalo mo kokore so beterópóló du beterapó. ²⁸ Atére kaae, so dokore whírape dijané tiki wisiyóló kaae taru dere kaae, dijané so wisiyóló kaae taruraalu, yaala sókó fu betae. Mepaae whíné somapaae yaala sókó fóló, wisi alatamo erótú betepa, ti amatei à yaala sókó fu beterapó. ²⁹ Whí betanékélé ama tiki hóróló bóe dele ala dumí, wotetepa qla nóno, me ala yaqsóró amatei hotowayóló kaae tawóo dere ala so whí feané du beterapó. Atétu dere kaae, Yesu Kerisoné fake so whí amatóró mo wisiyóló kaae tarapó. ³⁰ Ti noatepae, dàta ama tikitóró betereteiné ama wisiyóló kaae tarapó. ³¹ Atére betené i fo aseyóló muló beterapó.

“Whíné ama hama alima taaróló sotamo dokotepa, ti atimaamo mo betà tikitóró daayóló betaalopó,” erapó.

³² I dere fo beteta tómó muni, mo apaae derepalapó. Tépatei, yálo i dere fo Yesu Kerisoró ama fake so whítamo tué muturaalu dapó.

³³ Ti mo deretei, diaq so dokore whí fea diaaqtei dijané tiki yaala sókó fu dere kaae, dijané sokélé wisiyóló kaae taru yaala sókó fóo, sorape diákélé diaaq whí aqmó bitu, wisi ala eróo du betae.

6

Hae ayaró naale senaale tamopaae dere ma fo

¹ Naale senaale-ó, diaq Talené ere fo sya fóló diaaq hae ayané dere fo mo betà wosóló erótú

betae. Ti aita mo dono ala dapó. ² Diaaq hae aya wisi doi mulópoló, dijané wisi alatóró du betae. Ai tukóló muló betere forape kaae sóró dosaté wapa, Talené diapaae wisi ala eraalopó ere foró tukóló muló betere fotamolsru folosóró mulapó. ³ Dijané hae aya aqmó betae yóló muló betere fotamo sya fóló erótú betepa,
“Ti diq i haemó fölo sukamó bitiré fóló, mo wisi alatóró deté fu betaalopó,” erapó.

⁴ Diq naale senaale ali-ó, diaaq naale senaale atima fopaae buópoló hasekçai ala eraçse. Aténi, atima Talené fo tuqmó doayóló naale senaale wisi beterópoló, ama fo etéró eraalopóló, ma fotamo dua yó maté fu betae.

Teteróló kaae tare whjrapero wae sóró kutó diratere whjrapetamopaae ere fo

⁵ Diq wae sóró kutó diratere whjrape-ó, diq Yesu Kerisoné dere fo wosóló, q aqmó biture kaae, i haemó diq teteróló kaae tare whjrape kilitu wiyóló aqmó betae. Atétu, atimané yae dere fo wosóló wisi kisipatamo erótú betae. ⁶ Atétu, diq wae sóró kaae tare whjrapené diq whj wisipóló dukirópoló, atimané keletómó maaté kutó hatepaa yóló dini, atima alupakélé ó betepakélé, betä alatóró yae. Ti Yesu Kerisoné wae sóró kutó diratere whj kaae bitu, Kótóné ama kisipa mole ala eróturaalu, diaaq hosaa tuqmó keteké buóló dirótú betae. ⁷ Atéturaalu, ita mo whjné kutópoló tué muni, Talené kutópoló tué mutu, diaaq hosaa turóné keteketamo dirótú betae. ⁸ Ti noatepae, wae sóró kutó diratere whj ó hale mo betere whj noa kaae wisi ala ó wisi kutó

dirélimó, ti alamó Talené dupu melaalopó ere fo diaaq wosóló ai kisipare ape.

⁹ Teteróló kaae tare whjrape diákélé, atimapaae i yae dere ala kaaetóró duraalu, diaaq kutó diratere whjrapaape mo wisi ala erae. Atimapaae dią i kutó wisiyóló dirénitepa, diąpaae i kaae sekéi ala eraalopó wiréli fo yaqse. Atimakélé diákélé, fea teteróló kaae tare Tale ó hepen bemó beteretei, diaaq ai kisipare ape. Ti ai sekéta, mepaae so whjpaape wisi ala eróo, mepaae so whjpaemo hóko ala eróo dere Tale bitini, mo betá kaae alatóró eratere Talepó.

Kótóné dámó matere boé dele qli waseró sepaketamo tawae

¹⁰ Yalo mo kemeróturaalu dere fo i ape. Dią Tale tuqmó bitu, ama bole fotokó sóró betae. ¹¹ Satané ama yaai kisipa mole dowi ala eraqsóró seséturaalu, bóe dópóló Kótóné matere qli qli taaréni, mo fea deróló siki siki yóló daayae. ¹² Ti ai bóe dele alata, mo wutiró dikitamo sóró mo so whjtamo bóe dae yóló dumipó. Djané bóe dele alata, i haemó diliki tuqmó dere ala teteróló kaae tare topo keperapetamokélé, atima doasiné i ala yae yóló, sóró beteró betere keperapetamokélé, kae kae fotokó bole keperapetamokélé bóe dóo, gó sà tuqmó hepen kaae ere tikimó betó mulu, dowi ala eraai doasi fotokó butu betere keperapetamokélé, bóe dóo du beterapóló dapó. ¹³ Térapa, bóe whjné dowi ala eraaire be dę wapa, dią daale tiki taaróló botokó feni, bóe whjné yále dią tikimó sene waqsóró sesé yaaire qli qli fea, Kótóné diámó melaletei deróló betae.

Atéru, bóe whij wópoló siki siki yóló, kaae tawóló daayaee. ¹⁴ Atéró fotokó buóló daalu, mo fo ti to kaae sóo, bóe whjiné yále bopémó saqsóró, bóe wase dakerótú dere kaae, Kótóné dä melale donoi ala bopémó dakeróo, Talené ala erále faairaaalu, kale kisi fo wisi hóleke be kaae horóo, mo so whjiró Kótótamo bóe firóló, hosaa muni deyóló mo dua beteratere fo wisi däne hosaa tuämó mulóo epa, diä siki siki yóló betenérápó. ¹⁵⁻¹⁶ Ai alarapetamo touróturaalu i alakélé yae. Dowi kepené dä siritu betere si dokole yálené dä tikimó saqsóró sesé dere bóe waseta, tué tiki tiratere alapa, ai ala wase kaae fosókó tawóló daayaee. ¹⁷ Kótóné dä aluyaqsóró tao sere alata, bóe daai derótua dere topo tao kaae deróo, kale Dëi Kepe Wisiné fosóratere separe tawóló daayóo yae. Ai sepaketa, ti Kótóné ama fo wisipó. ¹⁸ Atéruraalu, kale Dëi Kepe Wisiné diä fotokorratepa, betere dokó fea kae kae dere alapaaekélé, kae kae wale sekëi alamókélé, Kótópaae i ala erae yóló momakélé yó tawae. Atei kaae dere moma kutirimó mulóló tué yó taru, diä noke kële ini, kele diriyóló bituraalu, Kótóné kae beteró betere so whjkélé fea tao sópoló momaratere ala hâle yó tawae. ¹⁹ Atétu, kale fo wisi yálo yó melaaire sukamó Talené ama fo bete ɻpaae yó melópoló ɻmókélé momarae. Atétepa, ti ɻ halaaíné daalu, kale fo wisi yó matereteiné Kótóné ama hiróló mole ala hâkearaalopó. ²⁰ Ai fo wisi yó melópoló söró beteró betere whjitei, atima ɻ sein képiné dokóló dipula beteró beterapó. Ti aita, ɻpaae dirae yóló melale kutó ereteiné ɻ wikélé ini, halaaíné daalu

yó melaai dapa, ẽmó momarótua betae.

Kemeróturaalu kqleó dere fo

²¹ Yälo mo hosaa mole no Tikikas-ta, Talené ala erótua betere whj wisipó. Amata, yälo du betere alaró ẽ betere alatamo etérápóló, diqpaae depa wosóló tué yaasepóló, ã diq beterepaae ai dotonatere ape. ²² Ti ã doteyaaí dere beteta, dä betere ala diqné kisipa yóo, diq keteké buópóló, ama fotokoratere fo yóo, yópóló dotonaai dapó.

²³ Diq ai be huluamó betó mole no nerape-ó, dä teteróló kaae tare whj Yesu Kerisoró Alima Kótótamo tuqmó kaayóló wale hosaa muni deyóló mo dua betere alakélé, tué tiki tiratere tuqmó kaayóló wale yaala sókó fole alakélé, diq feapaae erópóló yae. ²⁴ Dä teteróló kaae tare whj Yesu Kerisopaae yaala sókó fole ala yó tare so whj feapaae Kótóné häle hamokoróló tao sere ala erópóló yae.

**Yesu Kerisoné So Wh̄i Tao Sere Kisi Fo Wisi
The New Testament in the Folopa Language of Papua
New Guinea**

Nupela Testamen long tokples Folopa long Niugini

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Folopa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-09-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

4e9b4b04-0b47-5583-9c4d-fb82cfdd65c2